

UCHWAŁA NR 0102-412/24
KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W OLSZTYNIE

z dnia 23 października 2024 r.

w sprawie badania zgodności z prawem uchwały Nr VIII/54/2024 Rady Gminy Banie Mazurskie z dnia 30 września 2024 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis na wspieranie nowych inwestycji i tworzenie nowych miejsc pracy na terenie Gminy Banie Mazurskie.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1325) oraz art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465)

uchwała, co następuje:

stwierdza się nieważność § 4 ust. 2 uchwały Nr VIII/54/2024 Rady Gminy Banie Mazurskie z dnia 30 września 2024 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis na wspieranie nowych inwestycji i tworzenie nowych miejsc pracy na terenie Gminy Banie Mazurskie.

U Z A S A D N I E N I E

Rada Gminy Banie Mazurskie w dniu 30 września 2024 r. podjęła uchwałę Nr VIII/54/2024 w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis na wspieranie nowych inwestycji i tworzenie nowych miejsc pracy na terenie Gminy Banie Mazurskie.

W dniu 4 października 2024 r. przedmiotowa uchwała wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie, celem zbadania jej postanowień pod względem zgodności z prawem.

Pismem z dnia 10 października 2024 r. zawiadomiono Gminę Banie Mazurskie, iż uchwała ta będzie rozpatrywana na posiedzeniu Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie (zwane dalej: Kolegium Izby) w dniu 23 października 2024 r.

Zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych w posiedzeniu Kolegium Izby ma prawo uczestniczyć przedstawiciel podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana. Przedstawiciel Gminy Banie Mazurskie nie uczestniczył w posiedzeniu Kolegium Izby.

Stosownie do art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, orzekanie o nieważności uchwał i zarządzeń, w sprawach wymienionych w art. 11 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy, zastrzeżono dla kolegium regionalnej izby obrachunkowej. Przepis art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych stanowi, że właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych obejmuje

uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa.

Kolegium Izby badając przedmiotową uchwałę stwierdziło co następuje:

Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70) rada gminy, w drodze uchwały, może wprowadzić inne zwolnienia przedmiotowe niż określone w ust. 1 tego przepisu oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz. U. 2003 r., Nr 188, poz. 1840 ze zm.). Zwolnienie podatkowe, to wyłączenie z zakresu podmiotowego danego podatku pewnej kategorii podmiotów (zwolnienie podmiotowe) lub zwolnienie z przedmiotu danego podatku pewnej kategorii sytuacji faktycznych lub prawnych (zwolnienie przedmiotowe).

W § 4 ust. 2 badanej uchwały Rady Gminy Banie Mazurskie określiła, że „Zwolnienia od podatku od nieruchomości, o których mowa w § 1 ust. 1, nie przysługują, jeżeli podatnik posiada zadłużenie wobec Gminy Banie Mazurskie z jakiegokolwiek tytułu.”

Stosownie do powołanego wyżej art. 7 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, Rada Gminy Banie Mazurskie może wprowadzić jedynie zwolnienia przedmiotowe. Zwolnienia te mogą dotyczyć wyłącznie przedmiotu opodatkowania podatkiem od nieruchomości, a więc gruntów, budynków lub ich części, budowli lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Zwolnienia wprowadzane przez radę na mocy wyżej przywołanego przepisu, powinny obowiązywać z mocy prawa i nie mogą być uzależniane od posiadania zobowiązań finansowych wobec Gminy Banie Mazurskie. Zwolnienia wynikające z uchwały winny być uwzględniane przez organy podatkowe z urzędu w decyzjach wymiarowych lub przez samego podatnika w deklaracji podatkowej. Organ stanowiący podejmując uchwałę w sprawie innych zwolnień przedmiotowych na podstawie art. 7 ust. 3 o podatkach i opłatach lokalnych nie może jednak wykraczać poza zakres upoważnienia ustawowego. Zwolnienie z podatku od nieruchomości podatnik nabywa z mocy samej uchwały, po spełnieniu warunków zawartych w przepisach dotyczących udzielania pomocy publicznej i brak jest podstaw prawnych do uzależnienia jego przyznania od regulowania zobowiązań finansowych wobec Gminy.

Wobec powyższego Kolegium Izby stwierdza, że Rada Gminy Banie Mazurskie nie posiada kompetencji do ustalania warunków nabycia prawa do zwolnienia z podatku przez podatników, którzy posiadają zadłużenia wobec Gminy Banie Mazurskie z jakiegokolwiek tytułu.

Z art. 7 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.) wynika, iż organy władzy publicznej działają tylko na podstawie i w granicach prawa. Art. 94 ustawy Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, iż organy samorządu terytorialnego, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów.

Kolegium Izby stoi na stanowisku, że kompetencji prawodawczych nie można domniemywać, ani też stosować przez analogię. Skoro żaden przepis rangi ustawy, lub wydanego na podstawie ustawy, rozporządzenia nie przewiduje kompetencji organu stanowiącego gminy do stanowienia w danym zakresie to oznacza, że organ kompetencji takich nie posiada.

Analiza przepisów art. 171 Konstytucji RP, art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, art. 90 ust. 2, art. 91 ust. 1 i ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym, prowadzi do wniosku, że istnieją dwa rodzaje wad uchwał w postaci "nieistotnego naruszenia prawa" oraz "sprzeczności z prawem", która obejmuje, naruszenia prawa o charakterze istotnym. Przy czym, za nieistotne naruszenia prawa uznaje się naruszenia drobne, niedotyczące istoty zagadnienia, a zatem będą to takie naruszenie prawa, jak błąd lub nieścisłość prawna niemająca wpływu na materialną treść uchwały. Natomiast do kategorii istotnych naruszeń należy zaliczyć naruszenia znaczące, wpływające na treść uchwały, dotyczące meritum sprawy, jak np. naruszenie przepisów wyznaczających kompetencje do podejmowania uchwał, przepisów podstawy prawnej podejmowanych uchwał, przepisów ustrojowych, przepisów prawa materialnego - przez wadliwą ich wykładnię - oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał.

Zgodnie z ukształtowaną linią orzeczniczą Sądów Administracyjnych, przyjąć należy, iż do rodzajów naruszeń przepisów skutkujących nieważnością uchwały organów jednostek samorządu terytorialnego (lub jej części) zaliczyć należy m.in. naruszenia: przepisów wyznaczających kompetencje do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, (np. wyrok NSA z 11 lutego 1998 r. sygn. II SA/Wr 1459/97).

Wobec braku przepisu kompetencyjnego do stanowienie przez Radę Gminy Banie Mazurskie warunkowania zwolnienia od podatku od nieruchomości od braku zadłużenia wobec Gminy Banie Mazurskie z jakiegokolwiek tytułu, Kolegium Izby stwierdzając istotne naruszenie prawa w opisanym wyżej zakresie, postanowiło jak w sentencji.

Na niniejszą uchwałę przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie, w terminie 30 dni od daty jej otrzymania, za pośrednictwem tutejszej Izby.

Prezes

Bogdan Gaber

